

iată că arta dramaturgului se pricepe să le înnoade și să le deznoade în așa fel încât produsul finit este un lucru pe cât de inedit pe atât de fermecător. Dacă adăugăm la toate acestea poanta socială, verva inepuizabilă și o undă de poezie (căci, să nu uităm, Aurel Baranga a început prin a fi poet și asta e o magistratură care, ca și preoția, se exercită *in aeternum*) am obținut „rețeta succesului“.

Dacă avem ceva de reproșat spectacolului de la T.E.S., (regia George Teodorescu) apoi e acela că prea mână „*à tombeau ouvert*“: nu că șoseaua n-ar fi bună, nu că mașina n-ar rezista, dar goana asta nebună ne împiedică să gustăm mai pe îndelete dulceața unui popas liric, ba chiar apriga ameteală a unei culmi: oricât ar părea de ciudat, burlescul e, câteodată, vrăjmașul comicului. Pe Manolache (Mano Rippel), l-am fi vrut o lichea mai puțin liniară, pe Victor (Albert Kitzl), mai puțin „negru“, treimea mai puțin zgomotoasă (nu e desigur, vina nimănui, dar la un moment dat vocile de pe scenă erau atât de puternice încât îmi acopereau audição la cască); în schimb, la Beatrice Abramovici (Eva), o mai autentică trăire scenică (altminteri decât prin acute) n-ar fi făcut decât să sporească buna impresie produsă de farmecul-i personal. În notă Carol Marcovici (Adam Vintilă) și mult peste medie (o, cine n-are bătrâni să-și cumpere!) Benno Popliker. În complexul rol al Actorului și Nușa Grupp-Stoian în rolul inimoasei și gafeuzei proprietărese.

Agreabile panourile desenate de Sorin Haber și ingenios acel „dedic“ al fotografului punând unele replici cheie. Și mai ales savurosul textul (era să spunem „traducerea“) difuzat la cască...

R. A.

Teatrul Dramatic din Brașov

● FINTINA BLANDUZIEI

de Vasile Alecsandri

● ZIARIȘTII

de Al. Mirodan

Mi se pare de o vădită semnificație programatică, pentru Teatrul de Stat din Brașov, faptul că și-a deschis stagiunea cu două lucrări extreme. Una, clasică, a „veșnic tînărului“ Vasile Alecsandri (*Fintina Blanduziei*); alta, de o vie și — după cincisprezece ani de la marea ei premieră bucareșteană — încă plină de izbitoră actualitate (*Ziariștii* lui Alexandru Mirodan). Una, operă de amurg

și de senectute a bardului; alta, operă de debut și de clocotitoare tinerețe a unui gazetar prin vocație, în pofida sau, dimpotrivă, accentuată de recunoscutele lui daruri de artist al replicii. Una, evocînd în stante suav patinate de vreme, personalitatea unui poet calm și senin al vieții, luminat de generozitatea caldă cu care întîmpină și știe să dea satisfacție aspirațiilor spre puritate și omenie; cealaltă, înfățișînd în plină și dură realitate a zilelor noastre, un exponent al conștiinței noastre sociale și al climatului nostru de viață, dominate de această aspirație spre adevăr, spre dreptate, spre o etică a cinstei și la omeniei. Una, întoarsă spre un trecut fără întoarcere, o „comedie melancolică“ (cum o socotea George Călinescu); cealaltă, o comedie trepidant militantă, chiar dacă — sau tocmai de aceea — înfiorată de nostalgia viitorului...

Firește, apropierea pe care o facem între *Fintina Blanduziei* și *Ziariștii*, poartă pecetea încumetării. Dar ea e merită să sublinieze, în programul artistic al teatrului din Brașov, preocuparea de a lega, într-un act organic de cultură, marea moștenire a trecutului cu verificatele valori ale prezentului nostru: preocuparea de a realiza acest act de unificare, deopotrivă față cu publicul căruia se adresează și față cu echipa de interpreți pe care conducerea teatrului o animă, deprinzînd-o a se manifesta cît mai divers pe planul stilistic și cît mai solidar pe planul orientărilor și convingerilor.

Pe această linie de preocupări se cuvine salutată chemarea Mariettei Sadova de a gira direcția de scenă a spectacolului poem dramatic *Fintina Blanduziei*. Pe o îmbietoare și pastelată suită de „images d'Epinal“ cu care scenograful Mihai Tofan a încercat, înfățișînd vremea și locurile Romei antice, să sugereze, plastic și cromatic, și versul candid al lui Alecsandri. Marietta Sadova, meșteră înveterată a subtilității și nuanței, a construit un spectacol de grație, nu lipsit însă de freamăt și chiar forță dramatică, sudînd întru arta dicției și a gestului, o echipă nu prea familiară cu cadentele și ritmul alecsandrinului. (Un păcat ce nu i se poate, de altfel, reproșa doar echipei brașovene, echipă care dovedește, în schimb, o frumoasă disciplină profesională). Am notat cu deosebire, pentru vergurală gîstăgie cu care a întrupat-o pe Geta, pe artistă Constanța Comănoiu; pentru demnitatea tinutei, pe Victoria Oniceanu, în cîntăreața Neera. I-am reținut, pentru succulența compoziției, pe Mircea Andreescu în Pretorul Postumus, și pe Nicolae C. Nicolae, pentru trăsăturile barbar și dezordonat violente, cu care l-a creionat pe Scaur. Așteptam însă, în Ion Jugureanu, pe Horațiu mai convins de nimbul ascendentului său uman și spiritual asupra lumii sale ambiante. Într-un spectacol de distincție stilistică, momentul aspru al însurecției sclavilor lui Scaur, ca și acela al dezlegării lor din robie, puteau face

notă discordantă. E calitatea regiei că, punând accente clare și ferme pe laturile sociale ale poemului, lăsând estompate oarecum, dar nu neglijând, datele de subtil subtext confesional care au făcut altădată savoaarea *Fin-tinei Blanduziei*, ne-a restituit, printr-un spectacol de elevație necontestat clasică, un Alecsandri de respirație actuală.

Gestul larg și armonios, atmosfera de evocare, trec, cu spectacolul *Zăriștilor*, în zonele unei nervoase și adesea patetice combustii cetățenesc combative. Eugen Mercus, regizorul, a eludat cu bunăștiință din textul atât de bogat în argumente de viață și stări afective, mai tot ce ar fi putut stânjeni, prin aspecte sau date parentetice, actul de demonstrație și de agitație cu care a dorit să-și investească spectacolul. Se intră, de aceea, repede — am zice abrupt — în problemă, în lupta pentru afirmarea și apărarea adevărului, pentru cucerirea dreptului la dreptate, la echitate. Sîntem de-a dreptul introduși în ritmul de diversă fremătare a unei redacții tinere, tinere prin clanul ei generos, tinere prin cei ce-o populează, tinere prin destinația menirii sale. (Sistemul de planuri mobile conceput de Vladimir Popov pentru decor, au și ele — cu unele excepții — darul de a stimula, dacă nu și de a sugera, acest ritm). Acțiunea crește, scenă de scenă, până la culminația din tipografie, în care urmează să se statornicească victoria omului și a adevărului, împotriva inerției conservatoare, împotriva intereselor carieriste și a violenței cu care ele încearcă a lucra din umbră, împotriva scepticismului și a pozițiilor retractile de tot felul. Mircea Andreescu, talentatul cap de afiș al teatrului brașovean, face, în acest climat, un Cerchez puternic, de o neostenită și virulent determinantă forță de solidarizare cetățenească, comunistă. Îl secondează în câteva tipuri bine creionate Costache Babii, în rolul secretarului de redacție; Nicolae C. Nicolae, în rolul unui șef de cadre birocrat; Paul Lavric purtînd tarele unui administrator fără inițiativă; George Gridănușu, în „puternicul” din umbră, Pamfil, masiv și agresiv; mai puțin Dan Săndulescu, în nesigurul pe sine și conformistul Tomovici, și, mai puțin, cuplul de adolescenți, desenați de Ștefan Dedu-Farca (Brînduș) și Mihaela Nestorescu (Marela) și, șarjînd fără deosebită eficiență, Mi-hai Bălaș, în aparent ușoraticul dar în fond eroicului reporter Romeo. Toți laolaltă au avut, dincoace de unele neîmpliniri de ansamblu, darul de a transmite cu prosepime, bucurios receptată de spectatori, textul bogat încă de acut actuale trimiteri și rezonanțe, al lui Mirodan.

Teatrul de Stat din Ploiești

CUZA VODĂ

de Mircea Ștefănescu

De la premiera, din 1959, la Teatrul Național din București, pînă la data actualei reprezentații ploieștene s-au scurs nu mai puțin de 12 ani. Lucrarea lui Mircea Ștefănescu, înscrisă în repertoriul stagiunii actuale a teatrului ploieștean — la a cărui conducere salutăm prezența artistului poporului Marcel Anghelescu — este încredințată, a fi pusă în scenă, aceleiași baghete regizorale, respectiv maestrului Sică Alexandrescu.

Portretul dramatic *Cuza Vodă* transpune scenic, estompînd rigiditatea documentelor, conferindu-le, în schimb, căldura și vibrația unei emoționante evocări, evenimentele domniei și dimensiunea umană, nu numai istorică, a lui Cuza. Sarcină de loc ușoară dacă ținem seama de dificultățile ce întîmpină o asemenea transpunere cînd ea are drept obiect evenimente foarte cunoscute. Cu atât mai relevabilă este reușita spectacolului ploieștean, caracterizat prin tonul firesc al desfășurării sale, prin gestică simplă, lipsită de emfază, a interpreților. Intenția regizorului de a reliefa portretul, deopotrivă moral și politic, al domnitorului, este tradusă în fapt de interpretii celor trei roluri centrale ale spectacolului: Cuza, Moș Ion Roată și Kogălniceanu.

Actor deosebit de înzestrat, Constantin Bărbulescu (de la Teatrul Național din București), a desenat cu siguranță portretul lui Cuza, punînd accent pe trăsăturile patriotice, pe convingerile progresiste ca și pe slăbiciunile omeniești ale eroului, demonstrînd o remarcabilă știință a gradării, și parcurgînd, astfel, cu aparentă facilităate, drumul de la frumosul june, obișnuit a cuceri fără eforturi grațiile feminine, la monarhul copleșit de misiunea sa politică și satisfăcut că vede împlinindu-se visul său patriotic, apoi drumul de la glorie la abdicare. Actorul știe să ne facă în acest final martori cutremurați ai zbuciumului interior, dar nu lipsit de luciditate al eroului.

Pe Kogălniceanu, îl interpretează cu vădită convingere Corneliu Revent, marcînd, cu note edificatoare, de compoziție, pe omul de stat ale cărui idei înaintate au însușit actele patriotice ale lui Cuza Vodă. Deși într-un rol de fugare apariții, Marcel Anghelescu și-a investit eroul, pe Moș Ion Roată, cu trăsăturile simplității și ale căldurii umane; interpretul a valorificat scenic aceste trăsături, în chip exemplar, creînd un personaj memorabil, plin de pitoresc.

Soția lui Cuza, doamna Elena, s-a bucurat, în interpretarea actriței Margareta Pogonat, de o excelentă întrupare dramatică a duio-